

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. III. Descriptio Historica Græciæ recentioris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

CAPVT III.

Descriptio Historica Græciæ recentioris in particulari.§. I. *De Romaniâ.*NVM. 1. *Nomen Romaniae.*

DICITVR antonomasticos Romania, aliter Rumelia, quia in eâ Constantinopolis sita est, quæ & Noua Roma dicta est. Cætera petes ex §. 1. cap. 1. huius libri.

NVM. 2. *Quantitas Romaniae.*

Longitudo eius desumitur ab vrbe Cauallâ in limite Macedonico, ad Castella supra Constantinopolim, quæ distantia dat 4. gradus maioris circuli hoc est 240. mil. pass. Geometricorum, leucas Francicas 120. Germanicas 60.

Latitudo autem à Pro. Mastysiâ, vulgò *Cabo Grega* in Chersoneso, ad ostia fluuij *Panyzo*, infra Varnam, quæ est omnino eadem cum longitudine.

NVM. 3. *Qualitas Romaniae.*

REGIO temperata fatis, purissimi aëris circa Hadrianopolim; Constantinopoli propter vicinum mare & venti, & frigora, & calores alternis sæuiunt; pestique admodum obnoxia est: vrbi circumposita regio feracissima est, sed sterilis ex negligentia Turcarum, quoniam mari facile subuehuntur omnia ad vitam, & delicias necessaria. Pascua item lætissima sunt, ora autem ad cò piscosa vt Bosphorus Thracius, ideò Vere aureus, Autumno argenteus dicatur.

NVM. 4. *Politia Romaniae.*

PENDET ex Beglierbego Rumeliæ, sed quia Constantinopoli residet Imperator, parùm isthic iuris habet. Negotia omnia in vrbe per quatuor Iudices expediuntur, & curantur diligentissimè; per alium Hadrianopoli ius redditur. Multi equites sparsi sunt per Thraciam, vt ab Imperatore exercitus facile, & citò co-

Parall. Geogr. Tom. 11.

M m m

gi possit. Turcæ ubique otiosi, nam agriculturam relinquunt indigenis Christianis, mercaturam Iudæis, & Italis.

§. 2. De Macedonia.

N V M. 1. Nomen.

IN Historiis recentioribus, & Relationibus, atque Hodæporiis maxima pars Macedonia, & Thessaliæ vno nomine MACEDONIA nominatur, licet reuera ab indigenis secernatur, in hæc nomina *Tamboli*, *Macedonia*, *Comenolirari*, *Ianna*, quæ tibi in Geographi-
câ descriptione proponentur.

N V M. 2. Quantitas Macedoniae.

Latitudo à montis *Karoptniza*, seu Orbeli vertice, ad intimum finum Malliacum, vulgò *del Zito*, 4. gradus totos reddit, ac proinde 240. millia passuum, leucas nostrates 120. Germanicas 60.

Longitudo ab extremo Promontorio *Montis Sancti*, ad montes Albaniam dirimentes extenditur, quæ reuocata ad maiorem circulum dat quoque 4. gradus, ac proinde longitudinem omnino similem latitudini facit.

N V M. 3. Qualitas Macedoniae.

REGIO tota frumento abundat, & quibusdam in locis vite, & oleâ: innumeræ hîc quoque feræ, & armenta pulcherrima. In fodinis Siderocapsinis aurum eruitur & plurimum, & purissimum ad Sultanos percutiendos, vulgò *des Squins*.

N V M. 4. Politia.

SANIACVS Thessalonicae, maximæ est, & præcipuæ in hoc tractu auctoritatis, & 400. equites alit: indigenæ tantum non mancipia, miseram Turcis seruiunt seruitutem. Sed mercatores humaniter accipiuntur, spe lucri. Vrbs Thessalonica vendita fuerat Venetis ab Andronico Palæologo, quibus erepta est ab Amuratho II.

§. 3. *De Liudiâ.*NUMERVS I. *Nomen.*

HELLADEM antiquam vno nomine vocari Liudiam vulgus Geographorum ait, hocque nomen putat ab vrbe Libadiâ, vel Lebadea recepisse. Nilominus à peritioribus inuenimus singula nomina assignata fuisse singulis regionibus; hocque nomen singulare esse, non commune.

NUM. 2. *Quantitas Liudiæ.*

Longitudo eius ducitur à sinu *de Larta* seu Ambracio ad Promont. Columnarum 4. graduum cum $\frac{1}{2}$ maioris circuli, hoc est 270. mil. pas. Geom. leucarum Fran. 135. Germanicarum 67 $\frac{1}{2}$.

Latitudo desumitur ab Hexamilo ad sinum *del Ziton*, duorum tantum graduum, ideoque 120. mil. pas. leucarum Franc. 60. German. 30.

NUM. 3. *Qualitas Liudiæ.*

VBIOVE feracissima est, sed maximè ad mare, & in Ducatu Atheniensi, qui oleis totus confitus est, vnde oleum Constantino-polim defertur, vulgò nunc à Græcis dictum *Ladiphi*. Herbis quoque odoriferis regio aspersa est, ideo hîc ferarum, & ouium bouumque carnes exquisiti sunt saporis. At pauci hîc cultores, vel Turcarum mancipia, vel præda piratarum.

NUM. 4. *Politia Liudiæ.*

REGIO ista sub Mahumeto II. anno Christi 1455. Turcis cecidit, quando Athenæ occupatæ, & huius vrbis Duces eiecti sunt. Pendet ex Saniaco Negropontino, seu Eubœensi: Turcæ in munitioribus locis degunt, Græci in agris, & vicis; nusquam alibi plures in Græciâ Sacerdotes. Hîc defæuire solent in agris grassatores, in orâ maritimâ Piratæ, itaque hîc nihil tutum ab hostibus exteris, vel domesticis: quare solo cultura non respondet.

§. 4. De Moreâ, seu Peloponneso.

NVM. 1. Nomen Moreæ.

Mopézi à Græcis appellatur, *Morea* à Latinis, in genere masculino vt obseruauit Leunclauius. Hoc nomen accepit à Moris arboribus, quæ hîc frequentissimæ visuntur. Tzaconia autem, & Romania à quibusdam toti huic regioni concessa, nomina sunt Prouinciarum, & hoc etiam vniuersæ Græciæ vt præmonuimus.

NVM. 2. Quantitas Moreæ.

Latitudo eius ab Hexamilo ad Tænarium Pro. *le Cap. Cailles ou Metapan*, est 2. graduum cum dimidio, ideo 150. mil. pass. leuc. Franc. 75. Germ. 37. cum dimidia.

Longitudo à Pro. Torneseo *Cap. Tornese*, ad Pro. Scylleum *Cabo Schillo* 3. graduum maioris circuli, ideo 180. mil. pas. leucarum Franc. 90. German. 45.

NVM. 3. Qualitas Moreæ.

FERTILIS est, & amœna, nisi in medio vbi montibus tumet: & sicet vbique colles assurgant, vallibus tamen pensatur editior ille situs. Vnde quaque alluitur mari, quod ad Malea Pro. *Cabo Malio* in primis vorticosum est, ventis atrocissimis obnoxium, qui sæpe mutantur derepente non sine nauarum periculo. Tzaconia est paulò sterilior, sed quia incolæ liberi, & expertes Ottomanicæ seruitutis, nihil hîc ad victum deest; reliqua enim quibus carent piratica sufficit, & prædæ quas abigunt ex Insulis.

NVM. 4. Mores Tzacorum, seu Mainotarum.

MAINOTÆ, seu Tzacones, habentur à reliquis Moreæ populis Barbari; & licet Græcum ritum profiteantur sunt tamen Turcis, quàm Christianis similiores. Decem millia armatorum educunt, tenues copias, sed expeditissimas, & quæ adhuc à Turcis debellari non potuere; dum fugiunt peritissimè & certissimè sagittas vibrant. Nullam grandiore nauem ad portus appellere patiuntur, sed minora tantum nauigia, & lintres, quibuscum pelles, lanas, adipem, & vina permutant. Hostiles naues quotquot capiunt præscindunt, & inflammant, & suis piraticis actuariolis Insulas ditionis Turcicæ fatigant, atque diripiunt. Melius cum Venetis

conueniunt: nihilominus ab illis hi sibi cauent, quoniam vix se continent homines raptō viuere assueti, vbi aliquid prædæ in nauibus latere nouerunt.

N V M. 5. *Politia Moreæ.*

PRINCIPES Græci, seu Despotæ Moreæ, diu hîc rerum potiti sunt, qui Turcis in Europam irrupentibus Hexamilum excitauerunt rursus, atque munierunt, opus à Peloponnesiis excitatum tempore belli Persici vt præmonuimus. Hic murus ab Amurato II. disiectus est, regio latè, & fœdè vastata. Vindicarunt & hanc sibi Veneti anno Christi 1543. eumque murum excitarunt denuo, & duplici fossâ munierunt intra 15. dies, 30. hominum millibus diu noctûque laborantibus; sed quanto labore & industriâ munitio illa excitata fuerat, tam turpiter, & flagitiosè deserta fuit, atque per Mahumetum II. nullo negotio disturbata, quando Thomas Palæologus vltimus Moreæ Despota exautoratus Romam profugit. Saniacus Methonensis *de Modon* dicitur *Morabegi*, hoc est dominus Moreæ & mille equites educere solet: Nauplia tamen *Napli de Romanie*, penè videtur esse libera; ideòque crescit in dies, aliis deficientibus. Per Moream sparsi Albani, gens parum quieta, & neque iugum ferre potens, nec sat gnara excutere; ideòque conqueruntur indigenæ se Albanorum imprudentiâ sæpe Turcarum crudelitati expositos esse.

§. 5. *De Albania.*

N V M. 1. *Nomen Albania.*

ALBANIA semper Arbania apud Leunclauium dicitur; qui obseruat Albanos à Turcis appellari *Arnaut-laros*. Quidam volunt Albanorum nomen antiquum esse, siquidem Ptolemæus hîc urbem Albanopolim nominat: meliùs dicti sunt ab Albanis Asiaticis, qui expulsi per Tartaros eas sedes occupauere.

N V M. 2. *Quantitas Albania.*

Longitudo eius desumitur ab vrbe Dulcinio *Dulcigno*, & pertinet ad montes Albanos, seu quibus Albania dispescitur à Macedoniâ, & continet 120. mil. pas. leucas Franc. 60. Germanicas 30.

M m m iij

Latitudo eiusdem procurrit ab eâdem vrbe Dulcinio, ad os Ambracij sinus, *de Laris*, & complectitur 270. millia pass. Francicas leucas 135. Germanicas 67 cum dimidia.

NVM. 3. *Qualitas Albanie.*

REGIO circa Dyrrachium & Dulcinium feracior est; in parte Meridionali etiam vina generosa crescunt, inter quæ Aulonica *de la Valone* celebrantur. Ad eandem quoque urbem pix laudatissima crescit, & sal in montibus effoditur. In Italiâ quoque laudantur cera Albana, gossipium, linum, tapetes; & quia sale abundant, & piscibus ora maritima scater, ideo illi sallantur, & per vniuersam Græciam distribuuntur.

NVM. 4. *Mores Albanorum.*

ALBANI omnes bellicosi sunt, & ad fatigandos hostes peridonei: milites hîc melius ex equis, quàm pedites depugnant, sed rapaces sunt, & nimio prædæ ardore victoriam dubiam reddere solêt. Idiomate peculiari vtuntur quod neque Turcicum, neque Græcum, neq; Slaucum, illud autem secum ex Asiâ detulisse dicuntur; multis tamen Slaucis verbis inquinatum est. Venales animas habent, & ei militant qui luculentius stipendium offert, sed maximè Venetis operam suam & sanguinem locant. Italorum more vestiuntur ferè ditiores, reliqui ritu barbarorum, quibus vestis ad necessitatem, nihil ad ornatum. In funeribus suis mortuum quasi viuentem interrogant, & præficas adhibent quæ sibi capillos euellunt, ac genas radunt. A meridie Dyrrachium vsque viget ritus Græcus, exinde Latinus receptus est.

NVM. 5. *Politia Albanorum.*

TEMPORE irruptionis Turcicæ inter tres familias regio distributa fuit. *Comneni* ex familiâ Imperatorum Orientalium oræ maritimæ imperabant Dyrrachij & Aulonæ, Duxque vltimus Constantinus Comnenus, qui & Comes Montisferrati in Italiâ fuit, hîc rerum potitus est. Antea tamen Dyrrachium obtinuerunt Caroluisij ex familiâ Francicâ.

Mediterraneis locis, & magnæ parti Albanicæ imperarunt *Cassiotæ*; sed ab Amurate II. domiti sunt. Quamquam Scanderbegus, hoc est Alexander Epirota, regnum paternum instaurarit, & fortissimè defenderit.

Albania inferiori, & parua Græcia, quæ Despotatus vocabatur, præfuerunt Tochijs Epirotæ, ex genere ut aiunt Torilæ, cuius ultimus Despota Leonardus per Amurathem secundum spoliatus in Italiâ consenuit.

Nunc verò per plures Saniacos administratur Albania, ut videbimus in Turcogræciæ Geographiâ. Aiunt tamen plerosque seruitutis Turcicæ exfortes esse, & eos armare posse 30. equitum millia ad bellum Turcis inferendum, modò ut arma, pecuniæ, & periti Duces ad eos appellant. Certè ad bellum Turcis inferendum necessarij videntur; contra quos quàm peritè pugnare queant demonstravit Scanderbegus; cui si Europæi coniunxissent vires suas, actum erat de Ottomanico Imperio. Hic moriens ditionem suam Venetis legarat, sed hanc tueri non potuerunt, utpote à mari nimium remotam.

§. 6. De Negroponte, seu Eubœa.

N V M. I. Nomen.

NOMEN accepit ab Euripo, quod leuiter detortum est in *Negropont*, ut omnes arbitrantur Geographi.

N V M. 2. *Quantitas Negropontis.*

Longitudo eius procurrit à Promontorio *Lytar* ad Prom. *d'Oro*, & 2. gradus maioris circuli cum 10. minutis continet hoc est 130. millia passuum, leucas nostrates 65. Germanicas $32\frac{1}{4}$.

Latitudo ab vrbe Negroponte ad Pro. *Castaro* dimidij gradus, hoc est 30. mill. pass. 15. leucarum Franc. 7 cum dimidiâ Germanicarum.

N V M. 3. *Qualitas Negropontis.*

INSVLA hæc feracissima frumenti maximè, quo potissimum vtuntur Veneti, ad muniendas Insulas suas maris *Ægæi*: hinc quoque plurimum mellis, lanæ, serici, lini, ceræ exportatur.

N V M. 4. *Politia Negropontis.*

VENETIS paruit, quibus assignata fuerat à Rabano Carcerio eius Duce, ne à Turcis occuparetur; à quibus tamen anno 1470. subacta est, per Mahumetum secundum, qui in eam atrocissimè

defæuit, puberes omnes iugulauit, impuberes cum mulierculis Constantinopolim abduxit, vnde nouas Græcorum, & Turcarum colonias huc submitit.

CAPVT IV.

De Venetâ ditione in Græciâ.

CRETAM Insulam ægrè reseruauere sibi in Ægæo mari Veneti ex quo perdidere Cyprum, & S. Ioannis Hierosolymitani equites ex Insulâ Rhodo eiecti sunt. Exinde tamen sapientiâ suâ perfecere, vt in fide persisteret à quo fidem nullam solent expectare Christiani, nam ab eo tempore non Cretam modò, sed & Cytheram, & Tenum præfidiis retinere Veneti vsque ad nostra tempora, quibus bella inter Christianos Europæos, Turcam ad fœdera violanda impulerunt.

§. I. *De Insulâ Cretâ, seu Candiâ.*NVM. I. *Nomen & Quantitas.*

DE nomine nihil occurrit quod dicam, nisi quod *Candia* dicatur, habeâtque primariam ciuitatem iam toti Insulæ cognominem.

Quantitas eius spectata secundum *Longitudinem* ab *Hermico* Prom. ad Prom. *Salomonis* 4. gradus maioris circuli continet; ideòque 240. mil. pass. leuc. Franc. 120. Germ. 60. Secundum *Latitudinem* verò à *Cabo Sasoni* ad ostia fluij *Linco* gradum vnum complectitur cum 10. minutis, igitur 70. mil. pass. 25. leucas Francicas, 17. cum dimidiâ Germanicas.

NVM. 2. *Qualitas Crete.*

FERTILITATEM Crete id maximè arguit, quòd in quibusdam eius Insulæ locis, bis in anno seratur, bis metatur. Vinum hinc generosissimum effertur, vulgò *de la Maluoisse*, olim vinum *Pramnium*. Tota est penè cupressis confita, vnde Veneti arculas faciunt suas. Montes etiam pascuis læti, quare hinc armenta Bucera, & oves innumeræ. Neque ceruos, neque lupos, aut vrsos & vulpes